

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Jana Amosa Komeńskiego w Lesznie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku pedagogika na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią I zespołu nauk społecznych, prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, prawo kanoniczne, psychologia, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku pedagogika na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym w zakresie opisu zakładanych efektów uczenia się, harmonogramu realizacji programu studiów, kształcenia w zakresie znajomości języka obcego, sposobu organizacji praktyk zawodowych, sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia.

Uzasadnienie:

1. Nie jest spełniony warunek określony w art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.), bowiem kierunkowe efekty uczenia się nie uwzględniają uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226), oraz charakterystyk drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy. Opis zakładanych efektów uczenia się wskazuje na niższy stopień zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności, niż opisany jako właściwy dla 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji w przywołanych wyżej przepisach. Opis kierunkowych efektów uczenia się zakładanych dla kierunku pedagogika na poziomie pierwszego stopnia o profilu praktycznym uwzględnia wiedzę na poziomie podstawowym lub niemożliwym do określenia ponieważ w opisie efektów uczenia nie wskazano stopnia zaawansowania wiedzy, jak również złożoności uzyskiwanych umiejętności i autonomiczności osoby kończącej kierunek pedagogika, np. efekty uczenia się w zakresie wiedzy [SLKPED_W01] absolwent zna i rozumie podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących; [SLKPED_W09] absolwent zna i rozumie podstawy prawne systemu oświaty niezbędne do prawidłowego realizowania prowadzonych działań edukacyjnych; [SLKPED_W13] podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy, zasady emisji głosu, podstawy funkcjonowania narządu wzroku i równowagi. W pozostałych przypadkach

- (13 efektów uczenia się w zakresie wiedzy) poziom zaawansowania wiedzy, jaki ma osiągnąć absolwent nie jest określony, np. [SLKPED_W02] absolwent zna i rozumie klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne.
2. Efekty uczenia się zostały sformułowane w sposób zbyt ogólny, nietrafny, niespecyficzny i nieadekwatny do koncepcji i celów kształcenia na kierunku pedagogika o profilu praktycznym, ponieważ odnoszą się one do standardów kształcenia nauczyciela przedmiotu, nauczyciela teoretycznych przedmiotów zawodowych, nauczyciela praktycznej nauki zawodu, nauczyciela prowadzącego zajęcia i nauczyciela psychologa, tym samym nie odnoszą się w całości do kształcenia pedagogów na kierunku pedagogika o specjalności opiekuńczo-wychowawczej i pracy z rodziną oraz pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i animacji czasu wolnego. Opis efektów uczenia się na kierunku pedagogika, nie uwzględnia zaawansowania wiedzy, jak również złożoności uzyskiwanych umiejętności i autonomiczności osoby kończącej kierunek pedagogika o profilu praktycznym.
  3. W opisie efektów uczenia się w zakresie umiejętności Wnioskodawca nie uwzględnił określenia poziomu złożoności umiejętności, które powinien osiągnąć absolwent kierunku, nie jest zatem możliwe dokonanie oceny, czy efekty uczenia się odpowiadają 6. poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji, czyli poziomowi studiów pierwszego stopnia. Większość efektów uczenia się w zakresie umiejętności dotyczy pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczyciela przedmiotów z uczniami w szkole, mają one ograniczony związek z kształceniem pedagogów na specjalności opiekuńczo-wychowawczej np. efekt umiejętności [SLKPED_U04] absolwent potrafi projektować i realizować programy nauczania z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb uczniów; [SLKPED_U10] absolwent potrafi wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad sobą ; [SLKPED_U07] absolwent potrafi podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy. Na 18 efektów uczenia się w zakresie umiejętności, trzynastie z nich dotyczy pracy nauczyciela z uczniami [SLKPED_U02, _U03, _U04, _U05, _U06, _U07, U_08, U_09, U10, U_11, U_13, U_14, U_15]. Niektóre z wymienionych efektów uczenia się mogą być osiągnięte na kierunku pedagogika o specjalności opiekuńczo – wychowawczej, ale wymagają dostosowania do specyfiki i umiejętności praktycznych pracy pedagoga. W opisie sylwetki absolwenta kierunku pedagogika Wnioskodawca wskazuje, że absolwent będzie przygotowany do pracy z „przedstawicielami wszystkich kategorii wieku społecznego (począwszy od najmłodszych dzieci po seniorów) w instytucjach opieki, wychowania i pomocy rodzinie, organizacjach pozarządowych a także podmiotach prowadzących działalność społeczno-kulturalną”. Tylko jeden efekt uczenia się w zakresie umiejętności dotyczy osób dorosłych, związanych ze środowiskiem szkolnym np. [SLKPED_U05] absolwent potrafi projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli. Nie zamieszczono ani jednego efektu uczenia się w zakresie umiejętności pracy pedagogicznej z najmłodszymi dziećmi i osobami w wieku senioralnym, również brakuje efektów uczenia się w przypadku drugiej

ścieżki dyplomowania związanej z animacją kultury. Podobne nieprawidłowości można zauważyć w odniesieniu do efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych. Efekty uczenia się nie zawierają odniesienia do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, nie koncentrują się wokół kompetencji społecznych przygotowujących do pracy pedagogicznej z osobami na wszystkich etapach życia i w różnych środowiskach. Sześć z siedmiu efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych dotyczy pracy nauczyciela i środowiska szkoły [SLKPED_K02, _K03, _K04, _K05, _K06, _K07].

4. Efekty uczenia się opisane w programie studiów na wnioskowanym kierunku w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych są kopią efektów z rozporządzenia Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 1450 z późn. zm.). Uczelnia informuje, że studia na wnioskowanym kierunku, poziomie, profilu nie będą studiami przygotowującymi do zawodu nauczyciela, dlatego niezrozumiałe jest, dlaczego opis efektów uczenia się zamieszczony we wniosku dotyczy przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela.
5. Z matrycy efektów uczenia się wynika, iż ten sam efekt kierunkowy ma być osiągany na różnych, niekiedy bardzo licznych zajęciach, przy czym nie określono, jakie aspekty tego efektu są na zajęciach osiągane, co czyni niemożliwym ocenę, czy studenci uzyskują wiedzę i opanowują umiejętności we właściwej kolejności, np. efekt [SLKPED_W04] ma być osiągany na 39 zajęciach na specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i pracy z rodziną oraz na 36 zajęciach z zakresu specjalności: pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i animacji czasu wolnego. Podobnie nieuzasadnione przypisywanie efektów uczenia się do zajęć występuje w przypadku efektu [SLKPED_W02]: absolwent zna i rozumie klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne; efekt ten w zakresie wiedzy ma być osiągany na 27 zajęciach m.in. na zajęciach: *język angielski i wychowanie fizyczne* (trudno wyobrazić zdobywanie wiedzy z zakresu klasycznych teorii rozwoju człowieka w czasie ćwiczeń fizycznych). W odniesieniu do efektów uczenia się w zakresie umiejętności np. efekt: [SLKPED_U01] jest przypisany do 39 zajęć, a brzmi on: „absolwent potrafi obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów”. Analiza wybranych kart przedmiotów z tym kodem efektu, takich jak: *psychologia ogólna, pedeutologia, zaburzenia rozwoju i zachowania, pedagogika społeczna, prawa i obowiązki nauczyciela* wskazuje, że student nie ma możliwości na tych zajęciach prowadzić obserwacji sytuacji pedagogicznych, wykonywać czynności praktycznych i proponować rozwiązań w warunkach naturalnych, właściwych dla działalności pedagogicznej, lub informacje o możliwościach prowadzenia obserwacji są niepełne, nie wynikają wprost z opisu karty przedmiotu, czyli efekt ten nie może być osiągnięty przez studenta. Na zajęciach *pedagogika społeczna* (ćwiczenia, 15 godzin) weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się odbywa się poprzez opracowanie projektu w zespole, a nie w wyniku analizy, dyskusji na temat zaobserwowanych wspólnie z wykładowcą sytuacji pedagogicznych w warunkach naturalnych,

właściwych dla prowadzenia działalności pedagogicznej. Niektórym zajęciom przypisano zbyt wiele efektów uczenia się i treści programowych, np. zajęciom: *rola i zadania pedagoga szkolnego oraz nauczyciela świetlicy* (ćwiczenia, 15 godzin, 1 ECTS) przypisano 9 efektów przedmiotowych, które odniesiono do 6 efektów kierunkowych z zakresu wiedzy, 7 efektów z zakresu umiejętności i 5 efektów z zakresu kompetencji społecznych. Ponadto w karcie przedmiotu przedstawiono bardzo rozbudowany zakres treści przedmiotowych, które są niemożliwe do realizacji w tak krótkim czasie, a osiągnięcie przez studenta 18 efektów kierunkowych (co stanowi 43% wszystkich efektów przypisanych do kierunku w czasie zaplanowanym na kształcenie (15 godz.) jest nierealne. Przykładami zajęć, którym przypisano zbyt dużą liczbę efektów są między innymi przedmioty: *przygotowanie dydaktyczne pedagoga* (wykład 15 godz., ćwiczenia 15 godz. 2 ECTS) sformułowano 13 efektów przedmiotowych odnoszących się do 14 efektów kierunkowych; *etyka zawodowa* (wykład 15 godz., ćwiczenia 15 godz. 2 ECTS) przypisano 9 efektów przedmiotowych i 10 efektów kierunkowych; *projektowanie działań środowiskowych* (ćwiczenia, 30 godzin) określono 9 efektów przedmiotowych, które odnoszą się do 11 efektów kierunkowych i na tych zajęciach przeważają efekty uczenia się w zakresie wiedzy nad efektami umiejętności; *strategie i style uczenia się* (ćwiczenia 30 godz., 2 ECTS) przypisano 10 efektów przedmiotowych, które odnoszą się do 11 efektów kierunkowych. Taka konstrukcja programu studiów jest nieprawidłowa ponieważ niemożliwe jest osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się, również z uwzględnieniem nakładu pracy studenta, czasu trwania zajęć w stosunku do liczby punktów ECTS.

6. Wnioskodawca nie wskazał metod kształcenia stosowanych podczas zajęć, zatem nie można stwierdzić, że dobrał on właściwe metody kształcenia zapewniające osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych, których opanowanie ma znaczenie kluczowe dla kierunku studiów o profilu praktycznym.
7. Nie spełniono wymagań określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861, z późn. zm.), jak również niespełniony jest warunek określony w załączniku do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. 2018 poz. 2218) w zakresie znajomości języka obcego ponieważ w opisie efektów uczenia się nie uwzględniono efektów uczenia się w zakresie znajomości języka obcego. Planowane zajęcia kształtujące kompetencje językowe są niewystarczające do uzyskania efektów uczenia się w zakresie znajomości języka obcego w powiązaniu z zapewnieniem osiągnięcia przez studentów kompetencji językowych na poziomie co najmniej B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, ponieważ w karcie *przedmiotu z języka angielskiego* cele przedmiotu sformułowano następująco: „ukształtowanie kompetencji językowej studentów w ramach czterech sprawności: słuchania, mówienia, czytania i pisania po zakończeniu cyklu kształcenia na poziomie B1-B2.” Zaplanowana liczba 60 godzin lektoratu języka angielskiego jest niewystarczająca, aby student mógł w tym czasie osiągnąć poziom znajomości języka B2 czyli przejść z poziomu B1 - intermediate do B2 - upper-intermediate. W opisie celu lektoratu

wskazano, że po zakończeniu zajęć z języka angielskiego student może posiadać stopień znajomości języka na poziomie B1-B2, czyli nie jest wymagany określony w w/w rozporządzeniu poziom B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Dodatkowo w harmonogramie realizacji programu studiów są dwa przedmioty prowadzone w języku angielskim: *pedagogika zabawy (30 godzin ćwiczenia)*, *warsztat kompetencji interpersonalnych – (30 godzin, ćwiczenia)*. W kartach opisu obu przedmiotów nie zdefiniowano przedmiotowych efektów uczenia się w zakresie kształtowania umiejętności posługiwania się językiem angielskim, nie podano literatury w języku angielskim. Planowane zajęcia kształtujące kompetencje językowe są niewystarczające do uzyskania efektów uczenia się w zakresie znajomości języka obcego w powiązaniu z zapewnieniem osiągnięcia przez studentów kompetencji językowych na poziomie co najmniej B2 ESOKJ.

8. Nie spełniono wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861, z późn. zm.) opisanych w §6 pkt 1 ponieważ Wnioskodawca nie wyodrębnił w jasny i czytelny sposób w harmonogramie realizacji programu studiów, grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% punktów ECTS, co w znaczącym stopniu ogranicza możliwość merytorycznej oceny tej grupy zajęć oraz zasadności przyporządkowania określonych zajęć do tej grupy. Błędnie przypisano punkty ECTS za zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, więc nie można stwierdzić, że zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przyporządkowano więcej niż 50% łącznej liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów. Nie zostało określone, jakie czynności praktyczne będą wykonywane przez studentów, ani nie udowodniono we wniosku, że studenci będą wykonywać te ćwiczenia w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem i deklarowanej przez Wnioskodawcę w sylwetce absolwenta.
9. W harmonogramie realizacji programu studiów prawie wszystkie zajęcia mają przypisane punkty ECTS w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne (np. w module przedmiotów wspólnych 32 zajęciom na 38 przyznano punkty ECTS). Analiza wybranych zajęć, na których mają być kształtowane umiejętności praktyczne wskazuje, że przypisanie punktów ECTS nie ma odzwierciedlenia wykonywania tych umiejętności w opisie kart przedmiotów, np. zajęcia z *socjologii edukacji* (wykład, 15 godz; ćwiczenia 30 godz, 3 ECTS, w tym 2 ECTS przypisano umiejętnościom praktycznym, sformułowano 11 efektów przedmiotowych, 9 z nich dotyczy efektów wiedzy (student zna, rozumie, charakteryzuje, definiuje (...)) tylko 2 efekty uczenia się odnoszą się do umiejętności. Nie można stwierdzić, jakie umiejętności praktyczne będą kształtowane w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej, ponieważ nie ma takiej informacji, a zaliczenie przedmiotu odbywa się poprzez przygotowanie prezentacji graficznej i ustnej. Na zajęciach z *etyki zawodowej* (wykład, 15 godz.; ćwiczenia 15 godz. 2 ECTS, w tym 1 ECTS przypisano umiejętnościom praktycznym), sformułowano 9 efektów przedmiotowych, w tym 8 odnosi się do wiedzy, jeden do umiejętności. Weryfikacja stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na ćwiczeniach odbywa się poprzez zespołowe przygotowanie oraz prezentację graficzną i ustną tematu z zakresu etyki zawodowej pedagoga.

W module/specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i praca z rodziną na zajęciach z przedmiotu: *podstawy pedagogiki rodziny* (wykład 15 godz. ćwiczenia 30 godz.) 2 ECTS są przypisane umiejętnościom praktycznym. Nie ma informacji, w jaki sposób te zajęcia są organizowane, w jakich warunkach i jak oceniany jest stopień osiągnięcia przez studenta wykonywania umiejętności praktycznych w warunkach właściwych dla działalności pedagoga. Weryfikacja efektów uczenia się następuje w wyniku opracowania przez studenta prezentacji w zespole, zagadnienia wskazanego przez wykładowcę. Podobnie w module/specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawczej i animacja czasu wolnego, zajęcia z przedmiotu *podstawy animacji kultury* (ćwiczenia 30 godz., 2 ECTS praktyczne) przypisano 5 efektów przedmiotowych, w tym 4 dotyczą wiedzy, 1 efekt odnosi się do kompetencji społecznych, nie określono żadnego efektu w zakresie umiejętności praktycznych w warunkach właściwych dla działalności pedagogicznej. Weryfikacja stopnia osiągnięcia efektów uczenia się (głównie w zakresie wiedzy) odbywa się poprzez ocenę pracy pisemnej. Kolejny przedmiot *patologie życia społecznego* (wykład 15 godz., ćwiczenia 15 godz. 2 ECTS, w tym 1 ECTS praktyczny) treści kształcenia odnoszą się tylko i wyłącznie do zapoznania studentów z teoriami m.in. R. Mertona, E. Durkheima, T. Hirschiego i in. Nie wskazano efektów uczenia się i treści przedmiotowych odnoszących się do kształtowania umiejętności praktycznych, wykorzystania tej wiedzy w sytuacjach pedagogicznych. Weryfikacja stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, odbywa się poprzez przygotowanie wystąpienia w zespole kilkuosobowym na wskazany temat. W programie występują przedmioty, którym właściwie przypisano punkty ECTS za zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne są to np.: *warsztat plastyczno-techniczny*, *warsztat muzyczny*, *warsztat filmowy*, ale nie stanowią one ponad 50% liczby punktów ECTS na kierunku pedagogika.

10. Nieprawidłowo opisano przedmiotowe efekty uczenia się osiąmane w czasie odbywania praktyki przez studentów na dwóch specjalnościach. Praktykom zawodowym przypisano bardzo ogólne efekty uczenia się w zakresie umiejętności, bez wskazania specyficznych umiejętności praktycznych oraz zadań, które student powinien realizować w trakcie praktyki. W opisach kart przedmiotów praktyk zawodowych w semestrach I i II sformułowano identyczne efekty uczenia się, jak również w kolejnych czterech semestrach (III, IV, V, VI) efekty uczenia się osiąmane w czasie praktyk są takie same, czyli nie uwzględniają progresji wiedzy i umiejętności praktycznych studentów zdobywanych wraz z każdym semestrem studiów. Podobnie jak kierunkowe efekty uczenia się, opisane przedmiotowe efekty uczenia się w zakresie praktyk w większości dotyczą kształcenia nauczycieli przedmiotu, a nie pedagogów np. [IPEP-1-PRAK_05] „student potrafi zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć”. Tak sformułowane przedmiotowe efekty uczenia się, w sposób niewystarczający opisują umiejętności praktyczne kształcone na każdym etapie praktyki (w kolejnym semestrze) w zakresie kształcenia pedagogów o specjalności opiekuńczo – wychowawczej, pracy z rodziną i animacją czasu wolnego. Nie sformułowano efektów uczenia się w zakresie praktyk odnoszących się do kształtowania umiejętności pracy pedagogicznej w środowisku rodzinnym lub instytucji wspierających rodzinę, ani w środowisku lokalnym

z animacją kultury. W rezultacie takiego opisu nie wiadomo, jakie umiejętności praktyczne ma opanować student po odbyciu praktyki zawodowej, i jakie zadania profesjonalne jest zobowiązany w trakcie praktyki realizować, aby potwierdzić uzyskanie tych umiejętności. Brak specyficznych efektów uczenia się zakładanych dla praktyk oraz określenia zadań zawodowych, które student powinien wykonywać na praktykach uniemożliwia opiekunowi praktyki dokonanie jednoznacznej oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a tym samym zaliczenia mu praktyk zawodowych, co jest jednym z warunków ukończenia studiów i uzyskania dyplomu. Ponadto niezrozumiałe jest, dlaczego w kartach opisu praktyk zawodowych w sekcji: podstawowa literatura przedmiotu, umieszczono podręczniki do edukacji wczesnoszkolnej (semestr I i II praktyki – podręczniki do klasy I szkoły podstawowej, semestr III i IV – podręczniki do klasy II, semestr V i VI – podręczniki do klasy III). Zgodnie z pismem Rektora PWSZ w Lesznie z dnia 15.01.2021 r. studia na kierunku pedagogika nie będą studiami przygotowującymi do zawodu nauczyciela. Wskazana literatura jest nieadekwatna do kształcenia na kierunku pedagogika o specjalności opiekuńczo-wychowawczej, brakuje literatury uwzględniającej zagadnienia opiekuńcze, wychowawcze, pracę z rodziną i animację kultury.

11. Nie jest możliwe ustalenie i ocena, czy Wnioskodawca określił wymagania, co do miejsc odbywania praktyki przez studentów w kolejnych semestrach na dwóch specjalnościach (ścieżkach dyplomowania), ponieważ nie ma dokumentacji zawierającej te informacje, a z powyższego zapisu wynika, że student sam wybiera miejsca praktyki. Wnioskodawca dopuszcza możliwość samodzielnego wyboru miejsca odbywania praktyki przez studenta. Taka procedura organizacji praktyk nie zapewnia odpowiedniej jakości kształcenia na profilu praktycznym, ponieważ można przypuszczać, że student może całą praktykę odbyć w jednej placówce, skoro wymagania w zakresie wskazania placówek oświatowo – wychowawczych, instytucji kultury nie zostały określone. Wnioskodawca nie określił szczegółowych kryteriów (poza wyszczególnieniem we wniosku rodzajów instytucji, w których praktyki zawodowe mogą być odbywane), jakie muszą być spełnione przez określoną placówkę/instytucję, by student mógł osiągnąć w wybranej placówce efekty uczenia się zakładane dla praktyk. Nie jest zatem możliwe zapewnienie prawidłowej realizacji praktyk zawodowych na kierunku pedagogika o profilu praktycznym oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym.
12. Wnioskodawca przewiduje możliwość zaliczania praktyki na podstawie pracy zawodowej, wolontariatu, oraz różnorodnych inicjatyw społecznych podejmowanych w ramach działalności kół naukowych i samorządu studenckiego, jest to niezgodne z w/w przepisami prawa. Uczelnia nie może bowiem zwolnić studenta z praktyki, może natomiast – pod pewnymi warunkami określonymi w art. 71 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – potwierdzić studentowi efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów. Wnioskodawca nie spełnia warunków określonych w art. 71 powołanej wyżej ustawy w odniesieniu do wnioskowanego kierunku, ponieważ będąc na etapie składania wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku pedagogika na poziomie studiów

pierwszego stopnia o profilu praktycznym w sposób oczywisty nie posiada pozytywnej oceny jakości kształcenia na tych studiach. Wnioskodawca nie posiada też wymaganej kategorii naukowej.

13. Wymagania stawiane pracom dyplomowym są nieadekwatne do praktycznego profilu studiów. We wniosku nie zawarto szczegółowego opisu zasad dyplomowania specyficznego dla wnioskowanego kierunku. Wymagania stawiane pracom dyplomowym można zrekonstruować na podstawie opisu karty przedmiotu seminarium dyplomowe. Wynika z niego, że studenci kończący kierunek będący przedmiotem wniosku, przygotowują pracę dyplomową mającą charakter pracy badawczej, w karcie przedmiotu jest bowiem mowa o „postawieniu pytań problemowych, wyłonieniu zmiennych oraz doborze wskaźników do nich, wyborze techniki, metody i narzędzi badawczych, przygotowaniu wypowiedzi zawierającej prezentację tematu pracy dyplomowej, jej struktury, celów, problemów badawczych oraz procedury realizacji badań własnych”. Takie wymagania stawiane pracom dyplomowym są nieadekwatne do praktycznego profilu studiów.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Jana Amosa Komeńskiego w Lesznie.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
17.03.2021

Krzysztof Diks

Opinia I zespołu nauk społecznych, prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, prawo kanoniczne, psychologia

w sprawie spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni

---

Nazwa kierunku studiów: pedagogika

Poziom studiów: studia pierwszego stopnia

Profil studiów: praktyczny

Forma studiów: stacjonarne

Nazwa i siedziba uczelni wnioskującej o pozwolenie na utworzenie studiów: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Amosa Komeńskiego w Lesznie

Warszawa, 2021

I zespół nauk społecznych prowadzący działalność w zakresie dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, prawo kanoniczne, psychologia, uwzględniając opinię zespołu nauk ścisłych oraz nauk przyrodniczych **wyraża negatywną opinię**, w zakresie opisu zakładanych efektów uczenia się, harmonogramu realizacji programu studiów, kształcenia w zakresie znajomości języka obcego, sposobu organizacji praktyk zawodowych, sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia.

Uzasadnienie oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów recenzowania wniosków o pozwolenie na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu (w porządku według poszczególnych kryteriów)

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Nie jest spełniony warunek określony w art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.), bowiem kierunkowe efekty uczenia się nie uwzględniają uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226), oraz charakterystyk drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy. Opis zakładanych efektów uczenia się wskazuje na niższy stopień zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności, niż opisany jako właściwy dla 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji w przywołanych wyżej przepisach. W związku z tym absolwentom kierunku będącego przedmiotem wniosku nie można nadać tytułu zawodowego licencjata, gdyż nie osiągną efektów uczenia się odpowiadających 6. poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Efekty uczenia się zostały sformułowane w sposób zbyt ogólny, nietrafny, niespecyficzny i nieadekwatny do koncepcji i celów kształcenia na kierunku pedagogika o profilu praktycznym ponieważ odnoszą się one do standardów kształcenia nauczyciela przedmiotu, nauczyciela teoretycznych przedmiotów zawodowych, nauczyciela praktycznej nauki zawodu, nauczyciela prowadzącego zajęcia i nauczyciela psychologa, tym samym nie odnoszą się w całości do kształcenia pedagogów na kierunku pedagogika o specjalności opiekuńczo-wychowawczej i pracy z rodziną oraz pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i animacji czasu wolnego. Opis efektów uczenia się na kierunku pedagogika, nie uwzględnia głębokości wiedzy, jak również złożoności uzyskiwanych umiejętności i autonomiczności osoby kończącej kierunek pedagogika o profilu praktycznym. Na kierunku pedagogika, na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym nie zamieszczono specjalnościowych efektów uczenia się odnoszących się do dwóch ścieżek dyplomowania: pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i pracy z rodziną oraz pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i animacji czasu wolnego. Brak właściwych efektów uczenia się przypisanych do zajęć realizowanych w ramach modułów dwóch ścieżek/specjalności stanowi czynnik w istotnym stopniu utrudniający stworzenie skutecznego i rzetelnego systemu sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów.

Opis kierunkowych efektów uczenia się zakładanych dla kierunku pedagogika na poziomie pierwszego stopnia o profilu praktycznym, będącego przedmiotem wniosku, uwzględnia wiedzę na poziomie podstawowym lub niemożliwym do określenia ponieważ w opisie efektów uczenia nie wskazano stopnia głębokości wiedzy, jak również złożoności uzyskiwanych umiejętności i autonomiczności osoby kończącej kierunek pedagogika np. efekty uczenia się w zakresie wiedzy [SLKPED_W01] absolwent zna i rozumie podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących; [SLKPED_W09] absolwent zna i rozumie podstawy prawne systemu oświaty niezbędne do prawidłowego realizowania prowadzonych działań edukacyjnych; [SLKPED_W13] podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy,

zasady emisji głosu, podstawy funkcjonowania narządu wzroku i równowagi. W pozostałych przypadkach (13 efektów uczenia się w zakresie wiedzy) poziom zaawansowania wiedzy, jaki ma osiągnąć absolwent nie jest określony np. [SLKPED_W02] absolwent zna i rozumie klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne; [SLKPED_W03] absolwent zna i rozumie rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów; [SLKPED_W05] absolwent zna i rozumie zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji; [SLKPED_W06] absolwent zna i rozumie zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania. Ponadto niektóre efekty są sformułowane zbyt ogólnie, niespecyficzenie i nieadekwatnie dla kierunku pedagogika o profilu praktycznym np. [SLKPED_W14] absolwent zna i rozumie treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem. Nie podano, o jakie treści nauczania chodzi, na jakim etapie edukacyjnym, do jakiej grupy uczniów te treści się odnoszą. Kolejny efekt: [SLKPED_W15] absolwent zna i rozumie metody nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów. Nie określono, do jakiego nauczanego przedmiotu i jakich zajęć dotyczy ten efekt uczenia się. Zakres merytoryczny powyższych dwóch efektów uczenia się w zakresie wiedzy (SLKPED_W14; SLKPED_W15) jest związany z kształceniem nauczycieli przedmiotu, a nie pedagogów o specjalności opiekuńczo-wychowawczej. W większości efektów w zakresie wiedzy nie podkreślono zastosowania praktycznego tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem pedagogika o profilu praktycznym, tym samym nie uwzględniono w opisie efektów uczenia się odniesienia do charakterystyk drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji.

W opisie efektów uczenia się w zakresie umiejętności Wnioskodawca nie uwzględnił określenia poziomu złożoności umiejętności, które powinien osiągnąć absolwent kierunku, nie jest zatem możliwe dokonanie oceny, czy efekty uczenia się odpowiadają 6. Poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji, czyli poziomowi studiów pierwszego stopnia. Większość efektów uczenia się w zakresie umiejętności dotyczy pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczyciela przedmiotów z uczniami w szkole, mają one ograniczony związek z kształceniem pedagogów na specjalności opiekuńczo – wychowawczej np. efekt umiejętności [SLKPED_U04] absolwent potrafi projektować i realizować programy nauczania z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb uczniów; [SLKPED_U10] absolwent potrafi wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad sobą; [SLKPED_U07] absolwent potrafi podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy. Na 18 efektów uczenia się w zakresie umiejętności, trzynastę z nich dotyczy pracy nauczyciela z uczniami [SLKPED_U02, _U03, _U04, _U05, _U06, _U07, U_08, U_09, U10, U_11, U_13, U_14, U_15]. Niektóre z wymienionych efektów uczenia się mogą być osiągnięte na kierunku pedagogika o specjalności opiekuńczo – wychowawczej, ale wymagają dostosowania do specyfiki i umiejętności praktycznych pracy pedagoga. W opisie sylwetki absolwenta kierunku pedagogika Wnioskodawca wskazuje, że absolwent będzie przygotowany do pracy z „przedstawicielami wszystkich kategorii wieku społecznego (począwszy od najmłodszych dzieci po seniorów) w instytucjach opieki, wychowania i pomocy rodzinie, organizacjach pozarządowych a także podmiotach prowadzących działalność społeczno-kulturalną”. Tylko jeden efekt uczenia się w zakresie umiejętności dotyczy osób dorosłych, związanych ze środowiskiem szkolnym np. [SLKPED_U05] absolwent potrafi projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli. Nie zamieszczono ani jednego efektu uczenia się w zakresie umiejętności pracy pedagogicznej z najmłodszymi dziećmi i osobami w wieku senioralnym, również brakuje

efektów uczenia się w przypadku drugiej ścieżki dyplomowania związanej z animacją kultury. Podobne mankamenty można zauważyć w doniesieniu do efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych. Efekty uczenia się nie zawierają odniesienia do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, nie koncentrują się wokół kompetencji społecznych przygotowujących do pracy pedagogicznej z osobami na wszystkich etapach życia i w różnych środowiskach. Sześć z siedmiu efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych dotyczy pracy nauczyciela i środowiska szkoły [SLKPED_K02, _K03, _K04, _K05, _K06, _K07].

Efekty uczenia się opisane w programie studiów na wnioskowanym kierunku w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zostały w całości skopiowane z rozporządzenia Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 1450). W piśmie Rektora PWSZ w Lesznie dra Janusza Poła prof. PWSZ, z dnia 15.01.2021 roku, przesłanym do Pana Marcina Czaja, Dyrektora Departamentu Szkolnictwa Wyższego Ministerstwa Edukacji i Nauki, Rektor informuje, że studia na wnioskowanym kierunku, poziomie, profilu nie będą studiami przygotowującymi do zawodu nauczyciela, dlatego niezrozumiałe jest, dlaczego opis efektów uczenia się zamieszczony we wniosku dotyczy przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Treści programowe są adekwatne do kształcenia na kierunku pedagogika pierwszego stopnia o profilu praktycznym, ale nie są one zgodne i spójne z efektami uczenia się ponieważ opisane efekty, odnoszą się głównie do kształcenia nauczycieli przedmiotu w różnego typu szkołach.

Z matrycy efektów uczenia się wynika, iż ten sam efekt kierunkowy ma być osiąganym na różnych, niekiedy bardzo licznych zajęciach, przy czym nie określono, jakie aspekty tego efektu są na zajęciach osiąmane, co czyni niemożliwym ocenę, czy studenci uzyskują wiedzę i opanowują umiejętności we właściwej kolejności np. efekt [SLKPED_W04] ma być osiąganym na 39 zajęciach na specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i pracy z rodziną oraz na 36 zajęciach z zakresu specjalności: pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i animacji czasu wolnego. Podobnie bezzasadne i bezrefleksyjne przypisywanie efektów uczenia się do zajęć występuje w przypadku efektu [SLKPED_W02]: absolwent zna i rozumie klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne; efekt ten w zakresie wiedzy ma być osiąganym na 27 zajęciach m.in. na zajęciach z przedmiotów: *język angielski i wychowanie fizyczne* (trudno wyobrazić zdobywanie wiedzy z zakresu klasycznych teorii rozwoju człowieka w czasie ćwiczeń fizycznych). Omówiony wyżej przykład stanowi odzwierciedlenie zasadniczej wady programu studiów, to jest przypadkowego przypisywania efektów uczenia się do zajęć z zakresu efektów kierunkowych i braku efektów specjalnościowych. W odniesieniu do efektów uczenia się w zakresie umiejętności np. efekt: [SLKPED_U01] jest przypisany do 39 zajęć, a brzmi on: „absolwent potrafi obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów”. Analiza wybranych kart przedmiotów z tym kodem efektu, takich jak: *psychologia ogólna, pedeutologia, zaburzenia rozwoju i zachowania, pedagogika społeczna, prawa i obowiązki nauczyciela* wskazuje, że student nie ma możliwości na tych zajęciach prowadzić obserwacji sytuacji pedagogicznych, wykonywać czynności praktycznych i proponować rozwiązań w warunkach naturalnych, właściwych dla działalności pedagogicznej, lub informacje o możliwościach prowadzenia obserwacji są niepełne, nie wynikają wprost z opisu karty przedmiotu, czyli efekt ten nie może być osiągnięty przez studenta. Na zajęciach w ramach przedmiotu *pedagogika społeczna* (ćwiczenia, 15 godzin) weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się odbywa się poprzez opracowanie projektu

w zespole, a nie w wyniku analizy, dyskusji na temat zaobserwowanych wspólnie z wykładawcą sytuacji pedagogicznych w warunkach naturalnych, właściwych dla prowadzenia działalności pedagogicznej. Niektórym zajęciom przypisano zbyt wiele efektów uczenia się i treści programowych np. zajęciom z przedmiotu: *rola i zadania pedagoga szkolnego oraz nauczyciela świetlicy* (ćwiczenia, 15 godzin, 1 ECTS) przypisano 9 efektów przedmiotowych, które odniesiono do 6 efektów kierunkowych z zakresu wiedzy, 7 efektów z zakresu umiejętności i 5 efektów z zakresu kompetencji społecznych. Ponadto w karcie przedmiotu przedstawiono bardzo rozbudowany zakres treści przedmiotowych, które są niemożliwe do realizacji w tak krótkim czasie, a osiągnięcie przez studenta 18 efektów kierunkowych (co stanowi 43% wszystkich efektów przypisanych do kierunku!) w czasie zaplanowanym na kształcenie (15 godz.) jest nierealne. Przykładami zajęć, którym przypisano zbyt dużą liczbę efektów są między innymi przedmioty: *przygotowanie dydaktyczne pedagoga* (wykład 15 godz., ćwiczenia 15 godz. 2 ECTS) sformułowano 13 efektów przedmiotowych odnoszących się do 14 efektów kierunkowych; *etyka zawodowa* (wykład 15 godz., ćwiczenia 15 godz. 2 ECTS) przypisano 9 efektów przedmiotowych i 10 efektów kierunkowych; *projektowanie działań środowiskowych* (ćwiczenia, 30 godzin) określono 9 efektów przedmiotowych, które odnoszą się do 11 efektów kierunkowych i na tych zajęciach przeważają efekty uczenia się w zakresie wiedzy nad efektami umiejętności; *strategie i style uczenia się* (ćwiczenia 30 godz., 2 ECTS) przypisano 10 efektów przedmiotowych, które odnoszą się do 11 efektów kierunkowych. Taka konstrukcja programu studiów jest nieprawidłowa ponieważ niemożliwe jest osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się, również z uwzględnieniem nakładu pracy studenta, czasu trwania zajęć w stosunku do liczby punktów ECTS.

Program studiów, posiada zasadniczą wadę polegającą na przypisaniu zajęciom w sposób przypadkowy zbyt wielu efektów uczenia się, a w połączeniu ze stwierdzonym brakiem zróżnicowanych form oceny pracy studentów, stanowi to istotny czynnik utrudniający stworzenie skutecznego i rzetelnego systemu sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiąganych przez studentów. Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiąganych przez studentów są określane w sposób bardzo ogólny i niezróżnicowany. W większości kart opisu przedmiotów, w części dotyczącej sposobów i kryteriów oceniania występują identyczne formy, na przykład na wykładach: egzamin pisemny lub ustny i na ćwiczeniach: przygotowanie pracy zespołowej/prezentacji/wystąpienia na wskazany temat. Są one nietrafnie dobrane w odniesieniu do efektów uczenia się obejmujących kształtowanie umiejętności praktycznych.

Wnioskodawca nie wskazał metod kształcenia stosowanych podczas zajęć, zatem nie można stwierdzić, że Wnioskodawca dobrał właściwe metody kształcenia zapewniające osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych, których opanowanie ma znaczenie kluczowe dla kierunku studiów o profilu praktycznym.

Nie spełniono wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861, z późn. zm.), jak również niespełniony jest warunek określony w załączniku do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz.U. 2018 poz. 2218) w zakresie znajomości języka obcego ponieważ w opisie efektów uczenia się nie uwzględniono efektów uczenia się w zakresie znajomości języka obcego. Planowane zajęcia kształtujące kompetencje językowe są niewystarczające do uzyskania efektów uczenia się w zakresie znajomości języka obcego w powiązaniu z zapewnieniem osiągnięcia przez studentów kompetencji językowych na poziomie co najmniej B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego ponieważ w karcie przedmiotu z języka angielskiego cele przedmiotu sformułowano następująco: „ukształtowanie kompetencji językowej studentów w ramach czterech sprawności: słuchania, mówienia, czytania i pisanie po zakończeniu cyklu kształcenia na poziomie B1-B2.” Zaplanowana liczba 60 godzin lektoratu języka angielskiego jest niewystarczająca, aby

student mógł w tym czasie osiągnąć poziom znajomości języka B2 czyli przejść z poziomu B1 - intermediate do B2 - upper-intermediate. W opisie celu lektoratu wskazano, że po zakończeniu zajęć z języka angielskiego student może posiadać stopień znajomości języka na poziomie B1-B2, czyli nie jest wymagany określony w w/w rozporządzeniu poziom B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Dodatkowo w harmonogramie realizacji programu studiów są dwa przedmioty prowadzone w języku angielskim: *pedagogika zabawy (30 godzin ćwiczenia)*, *warsztat kompetencji interpersonalnych – (30 godzin, ćwiczenia)*. W kartach opisu obu przedmiotów nie zdefiniowano przedmiotowych efektów uczenia się w zakresie kształtowania umiejętności posługiwania się językiem angielskim, nie podano literatury w j. angielskim. Planowane zajęcia kształtujące kompetencje językowe są niewystarczające do uzyskania efektów uczenia się w zakresie znajomości języka obcego w powiązaniu z zapewnieniem osiągnięcia przez studentów kompetencji językowych na poziomie co najmniej B2 ESOKJ.

Nie spełniono wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz.1861, z późn. zm.) opisanych w §6 pkt 1. ponieważ wnioskodawca nie wyodrębnił w jasny i czytelny sposób w harmonogramie realizacji programu studiów, grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% punktów ECTS, co w znaczącym stopniu ogranicza możliwość merytorycznej oceny tej grupy zajęć oraz zasadności przyporządkowania określonych zajęć do tej grupy. Błędnie przypisano punkty ECTS za zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, więc nie można stwierdzić, że zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przyporządkowano więcej niż 50% łącznej liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów. Zajęcia traktowane przez Wnioskodawcę jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne nie spełniają warunku określonego w §6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz.1861, z późn. zm.) , gdyż nie zostało określone, jakie czynności praktyczne będą wykonywane przez studentów, ani nie udowodniono we wniosku, że studenci będą wykonywać te ćwiczenia w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem i deklarowanej przez Wnioskodawcę w sylwetce absolwenta.

W harmonogramie realizacji programu studiów prawie wszystkie zajęcia mają przypisane punkty ECTS w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne (np. w module przedmiotów wspólnych 32 zajęciom na 38 przyznano punkty ECTS). Analiza wybranych zajęć, na których mają być kształtowane umiejętności praktyczne wskazuje, że przypisanie punktów ECTS nie ma odzwierciedlenia wykonywania tych umiejętności w opisie kart przedmiotów np. zajęcia z *socjologii edukacji* (wykład, 15 godz; ćwiczenia 30 godz, 3 ECTS, w tym 2 ECTS przypisano umiejętnościom praktycznym, sformułowano 11 efektów przedmiotowych, 9 z nich dotyczy efektów wiedzy (student zna, rozumie, charakteryzuje, definiuje...) tylko 2 efekty uczenia się odnoszą się do umiejętności. Nie można stwierdzić, jakie umiejętności praktyczne będą kształtowane w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej, ponieważ nie ma takiej informacji, a zaliczenie przedmiotu odbywa się poprzez przygotowanie prezentacji graficznej i ustnej. Na zajęciach z *etyki zawodowej* (wykład, 15 godz.; ćwiczenia 15 godz. 2 ECTS, w tym 1 ECTS przypisano umiejętnościom praktycznym), sformułowano 9 efektów przedmiotowych, w tym 8 odnosi się do wiedzy, jeden do umiejętności. Weryfikacja stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na ćwiczeniach odbywa się poprzez zespołowe przygotowanie oraz prezentację graficzną i ustną tematu z zakresu etyki zawodowej pedagoga. W module/specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i praca z rodziną na zajęciach z przedmiotu: *podstawy pedagogiki rodziny* (wykład 15 godz. ćwiczenia 30 godz.) 2 ECTS są przypisane umiejętnościom praktycznym. Nie ma informacji, w jaki sposób te zajęcia są organizowane, w jakich warunkach i jak oceniany jest stopień osiągnięcia przez studenta wykonywania umiejętności praktycznych w warunkach właściwych dla działalności pedagoga. Weryfikacja efektów uczenia się następuje w wyniku opracowania przez studenta prezentacji w zespole,

zagadnienia wskazanego przez wykładowcę. Podobnie w module/specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawczej i animacja czasu wolnego, zajęcia z *przedmiotu podstawy animacji kultury* (ćwiczenia 30 godz., 2 ECTS praktyczne) przypisano 5 efektów przedmiotowych, w tym 4 dotyczą wiedzy, 1 efekt odnosi się do kompetencji społecznych, nie określono żadnego efektu w zakresie umiejętności praktycznych w warunkach właściwych dla działalności pedagogicznej. Weryfikacja stopnia osiągnięcia efektów uczenia się (głównie w zakresie wiedzy) odbywa się poprzez ocenę pracy pisemnej. Kolejny przedmiot *patologie życia społecznego* (wykład 15 godz., ćwiczenia 15 godz. 2 ECTS, w tym 1 ECTS praktyczny) treści kształcenia odnoszą się tylko i wyłącznie do zapoznania studentów z teoriami m.in. R. Mertona, E. Durkheima, T. Hirschiego i in. Nie wskazano efektów uczenia się i treści przedmiotowych odnoszących się do kształtowania umiejętności praktycznych, wykorzystania tej wiedzy w sytuacjach pedagogicznych. Weryfikacja stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, odbywa się poprzez przygotowanie wystąpienia w zespole kilkuosobowym na wskazany temat. W programie występują przedmioty, którym właściwie przypisano punkty ECTS za zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne są to np.: Warsztat plastyczno-techniczny, Warsztat muzyczny, Warsztat filmowy, ale nie stanowią one ponad 50% liczby punktów ECTS na kierunku pedagogika.

Praktyki zawodowe są realizowane w wymiarze 960 godzin (35 ECTS), nieprawidłowo opisano przedmiotowe efekty uczenia się osiąmane w czasie odbywania praktyki przez studentów na dwóch specjalnościach. Praktykom zawodowym przypisano bardzo ogólne efekty uczenia się w zakresie umiejętności, bez wskazania specyficznych umiejętności praktycznych oraz zadań, które student powinien realizować w trakcie praktyki. W opisach kart przedmiotów praktyk zawodowych w semestrach I i II sformułowano identyczne efekty uczenia się, jak również w kolejnych czterech semestrach (III, IV, V, VI) efekty uczenia się osiąmane w czasie praktyk są takie same, czyli nie uwzględniają progresji wiedzy i umiejętności praktycznych studentów zdobywanych wraz z każdym semestrem studiów. Podobnie jak kierunkowe efekty uczenia się, opisane przedmiotowe efekty uczenia się w zakresie praktyk w większości dotyczą kształcenia nauczycieli przedmiotu, a nie pedagogów np. [IPEP-1-PRAK_05] „student potrafi zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć”. Tak sformułowane przedmiotowe efekty uczenia się, w sposób niewystarczający opisują umiejętności praktyczne kształcone na każdym etapie praktyki (w kolejnym semestrze) w zakresie kształcenia pedagogów o specjalności opiekuńczo – wychowawczej, pracy z rodziną i animacją czasu wolnego. Nie sformułowano efektów uczenia się w zakresie praktyk odnoszących się do kształtowania umiejętności pracy pedagogicznej w środowisku rodzinnym lub instytucji wspierających rodzinę, ani w środowisku lokalnym z animacją kultury. W rezultacie takiego opisu nie wiadomo, jakie umiejętności praktyczne ma opanować student po odbyciu praktyki zawodowej, i jakie zadania profesjonalne jest zobowiązany w trakcie praktyki realizować, aby potwierdzić uzyskanie tych umiejętności. Brak specyficznych efektów uczenia się zakładanych dla praktyk oraz określenia zadań zawodowych, które student powinien wykonywać na praktykach uniemożliwia opiekunowi praktyki dokonanie jednoznacznej oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a tym samym zaliczenia mu praktyk zawodowych, co jest jednym z warunków ukończenia studiów i uzyskania dyplomu. Ponadto niezrozumiałe jest, dlaczego w kartach opisu praktyk zawodowych w sekcji: podstawowa literatura przedmiotu, umieszczono podręczniki do edukacji wczesnoszkolnej (semestr I i II praktyki – podręczniki do klasy I szkoły podstawowej, semestr III i IV – podręczniki do klasy II, semestr V i VI – podręczniki do klasy III). Przecież zgodnie z pismem Rektora PWSZ w Lesznie z dnia 15.01.2021 r. studia na kierunku pedagogika nie będą studiami przygotowującymi do zawodu nauczyciela. Wskazana literatura jest nieadekwatna do kształcenia na kierunku pedagogika o specjalności opiekuńczo-wychowawczej, brakuje literatury uwzględniającej zagadnienia opiekuńcze, wychowawcze, pracę z rodziną i animację kultury.

Nie jest możliwe ustalenie i ocena, czy wnioskodawca określił wymagania, co do miejsc odbywania praktyki przez studentów w kolejnych semestrach na dwóch specjalnościach (ścieżkach dyplomowania), ponieważ nie ma dokumentacji zawierającej te informacje, a z powyższego zapisu wynika, że student sam wybiera miejsca praktyki. Wnioskodawca dopuszcza możliwość samodzielnego wyboru miejsca odbywania praktyki przez studenta. Taka procedura organizacji praktyk nie zapewnia odpowiedniej jakości kształcenia na profilu praktycznym, ponieważ można przypuszczać, że student może całą praktykę odbyć w jednej placówce, skoro wymagania w zakresie wskazania placówek oświatowo – wychowawczych, instytucji kultury nie zostały określone. Wnioskodawca nie określił szczegółowych kryteriów (poza wyszczególnieniem we wniosku rodzajów instytucji, w których praktyki zawodowe mogą być odbywane), jakie muszą być spełnione przez określoną placówkę/instytucję, by student mógł osiągnąć w wybranej placówce efekty uczenia się zakładane dla praktyk. Nie jest zatem możliwe zapewnienie prawidłowej realizacji praktyk zawodowych na kierunku pedagogika o profilu praktycznym oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym.

Nie spełniono wymagań określonych w art. 67 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.), który brzmi: program studiów o profilu praktycznym przewiduje praktyki zawodowe w wymiarze co najmniej 6 miesięcy – w przypadku studiów pierwszego stopnia. Wnioskodawca przewiduje możliwość zaliczania praktyki na podstawie pracy zawodowej, wolontariatu, oraz różnorodnych inicjatyw społecznych podejmowanych w ramach działalności kół naukowych i samorządu studenckiego, jest to niezgodne z w/w przepisami prawa. Uczelnia nie może bowiem zwolnić studenta z praktyki, może natomiast – pod pewnymi warunkami określonymi w art. 71 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.) – potwierdzić studentowi efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów. Wnioskodawca nie spełnia warunków określonych w art. 71 powołanej wyżej ustawy w odniesieniu do wnioskowanego kierunku, ponieważ będąc na etapie składania wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku pedagogika na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym w sposób oczywisty nie posiada pozytywnej oceny jakości kształcenia na tych studiach. Wnioskodawca nie posiada też kategorii naukowej.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Wymagania stawiane pracom dyplomowym są nieadekwatne do praktycznego profilu studiów. We wniosku nie zawarto szczegółowego opisu zasad dyplomowania specyficznego dla wnioskowanego kierunku. Wymagania stawiane pracom dyplomowym można zrekonstruować na podstawie opisu karty przedmiotu seminarium dyplomowe. Wynika z niego z niego, że studenci kończący kierunek będący przedmiotem wniosku, przygotowują pracę dyplomowa mającą charakter pracy badawczej, w karcie przedmiotu jest bowiem mowa o „postawieniu pytań problemowych, wyłonieniu zmiennych oraz doborze wskaźników do nich, wyborze techniki, metody i narzędzi badawczych, przygotowaniu wypowiedzi zawierającej prezentację tematu pracy dyplomowej, jej struktury, celów, problemów badawczych oraz procedury realizacji badań własnych”. Takie wymagania stawiane pracom dyplomowym są nieadekwatne do praktycznego profilu studiów.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Planowane działania na rzecz doskonalenia programu studiów oraz zapewnienia jakości kształcenia uwzględniają transparentne i adekwatne do potrzeb związane z prawidłową realizacją zajęć zasady doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, realizowaną z udziałem studentów oraz wykorzystywanie wyników oceny w doskonaleniu kadry, jak również kreowanie warunków stymulujących kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

Planowane działania na rzecz doskonalenia programu studiów oraz zapewnienia jakości kształcenia uwzględniają systematyczne przeglądy infrastruktury dydaktycznej, bibliotecznej i informatycznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, środków i pomocy dydaktycznych, zasobów bibliotecznych, informacyjnych, edukacyjnych, w których uczestniczą studenci oraz wykorzystywanie wyników przeglądów w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Koncepcja kształcenia jest zgodna z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, zapewniające studentom osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie znajomości języka obcego oraz uwzględnienie w programie studiów zajęć lub grup zajęć prowadzonych w języku obcym.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Planowane działania na rzecz doskonalenia programu studiów oraz zapewnienia jakości kształcenia uwzględniają systematyczne przeglądy systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Planowane działania na rzecz doskonalenia programu studiów oraz zapewnienia jakości kształcenia uwzględniają zapewnienie publicznego dostępu do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów

i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku, systematyczne oceny publicznego dostępu do informacji, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji oraz wykorzystywanie wyników ocen w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Planowane działania na rzecz doskonalenia programu studiów uwzględniają zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz systematyczne oceny programu studiów, oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie programu studiów i jakości kształcenia. Planowane działania na rzecz doskonalenia programu studiów oraz zapewnienia jakości kształcenia uwzględniają cykliczne zewnętrzne oceny jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.